

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü
AB Tek Pazarı ve Yeşil Mutabakat Dairesi

TEMİZ KURUMSAL ARAÇLAR TÜZÜĞÜ TEKLİFİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

Komasyon, 5 Mart 2025 tarihinde yayımladığı “Kurumsal Filoların Karbonsuzlaştırılması” Bildiriminde kurumsal filoların kilit rolüne işaret etmiş; bu alanda ilave adımların etki değerlendirmesi sonrasında belirleneceğini kaydetmiştir. Ayrıca Komasyon, 12 Eylül 2025 tarihli Üçüncü Stratejik Otomotiv Diyalogu kapsamında kurumsal filolarda sıfır emisyonlu araçların (ZEV) kullanımının hızlandırılması gereğini teyit etmiştir.

Bu kapsamda Temiz Kurumsal Araçlar Tüzüğü Teklifi (Proposal for a Regulation on Clean Corporate Vehicles), Temiz Sanayi Mutabakatında ve Otomotiv Eylem Planı’nda ortaya konulan hedeflerle uyumlu olarak, Avrupa karayolu taşımacılığı sektörünün karbonsuzlaştırılmasını desteklemek, Avrupa otomotiv endüstrisinin rekabet gücünü korumak ve adil bir geçiş sağlamak amacıyla 16 Aralık 2025 tarihinde Avrupa Komasyonu tarafından yayımlanan Otomotiv Paketi kapsamında kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yeni düzenleme, Temiz Sanayi Mutabakatı kapsamındaki sanayi politikası çerçevesine ve özellikle Sanayi Otomotiv Eylem Planı’na katkı sunarak, sıfır ve düşük emisyonlu araçlara talebi artırmak suretiyle otomotiv sanayisinin sürdürülebilir ve akıllı mobiliteye geçiş sürecini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda hedefler aşağıda özetlenmektedir:

- Kurumsal segmentte sıfır emisyonlu araçlara (ZEV) olan talebi teşvik etmek,
- Kurumsal filoların hızlı el değiştirmesi sayesinde, sıfır ve düşük emisyonlu araçların ikinci el piyasasında daha hızlı bulunabilirliğini artırmak, böylece vatandaşlar ve KOBİ’ler için daha uygun fiyatlı hale gelmesini sağlamak,
- Karayolu taşımacılığında fosil yakıt harcamalarını azaltmak ve AB’nin enerji güvenliği hedeflerine katkıda bulunmak,
- Otomotiv endüstrisinin rekabet gücünü artırmak ve AB temelli bileşen tedarikçilerini desteklemek.

Düzenlemenin Gerekçesi

Avrupa Birliğinde her yıl yaklaşık **10 milyon yeni otomobil** ve **1,5 milyon yeni hafif ticari araç** tescil edilmekte olup, bunların yaklaşık **%60’ı (otomobil)** ve **%90’ı (hafif ticari)** tüzel kişiler tarafından tescil edilen **kurumsal araçlardan** oluşmaktadır. Kurumsal araçlar; kiralama ve rent-a-car şirketleri tarafından tescil edilen araçları, çalışanlara aynı menfaat olarak sağlanan şirket araçlarını, nakliyeciler ile taksi/çağrı üzerine ulaşım (ride-hailing) ve araç paylaşım şirketlerince kullanılan araçları, işletmenin kendi faaliyetlerinde kullanılan yönetim ve dağıtım araçlarını ile bayilerdeki showroom ve test araçlarını kapsamaktadır.

Yeni tescillerdeki yüksek payları ve kullanım özellikleri nedeniyle **kurumsal araçlara yönelik tedbirler, sıfır ve düşük emisyonlu araçların yaygınlaşmasını** ve karayolu taşımacılığında kaynaklanan emisyonların azaltılmasını hızlandırma bakımından önemli bir potansiyele olduğu, ancak bu potansiyelin hâlihazırda yeterince kullanılmadığı değerlendirilmektedir. Kurumsal araçlar, genellikle yıllık daha çok kilometre yapmaları nedeniyle özel araçlara kıyasla oransal olarak daha fazla emisyon üretmekte; bu nedenle yüksek kilometreli filolarda sıfır ve

düşük emisyonlu araç payının artırılmasıyla, mevcut eğilimlere kıyasla sahada **daha yüksek yakıt tasarrufu ve emisyon azaltımı sağlanması** hedeflenmektedir.

Öte yandan **kurumsal araçlar, özel araçlara göre ikinci el piyasaya daha hızlı girmektedir**; özellikle kiralama araçları çoğu zaman bir yıl içinde, leasing araçları ise genellikle üç ila beş yıl içinde yeniden satılmaktadır. Bu nedenle kurumsal filolarda sıfır ve düşük emisyonlu araçların payının artması, **bu araçların ikinci el piyasada hızla erişilebilir olmasını sağlayarak, vatandaşlar ve işletmeler açısından daha yüksek CO₂ salımı ve kirlilik oluşturan teknolojilerin sıfır ve düşük emisyonlu araçlarla ikame edilmesini daha uygun maliyetli hâle getirecektir**. Sonuç olarak, karayolu taşımacılığında fosil yakıt tüketimi ve harcamalarının azaltılmasına katkı sağlanacak ve Birliğin enerji güvenliği hedefleri desteklenecektir.

Bazı üye devletler, kurumsal filolarda sıfır emisyonlu araçlara geçişi hızlandırmak amacıyla şirket aracı vergilendirmesinde hedefli reform, sıfır ve düşük emisyonlu araçlar için hızlandırılmış amortisman ile kentsel mobilite hizmetlerine yönelik yerel şartlar gibi teşvikler uygulamaktadır. Ancak **söz konusu tedbirler üye devletler arasında yeterli ölçüde uyumlaştırılmamış olup parçalı bir görünüm arz etmekte; birçok durumda yüksek emisyonlu araçlara yönelik destekler de devam etmektedir**. Bu nedenle AB genelinde eşit rekabet koşulları sağlanamamakta, sıfır/düşük emisyonlu yeni araç tescillerinde gerekli ivme yakalanamamakta ve tek pazarın bütünleşmesi olumsuz etkilenmektedir.

Kapsamı

Her üye devlette **büyük işletmeler tarafından tescil edilen yeni kurumsal otomobil (M1 kategorisi) ve hafif ticari araçlar (van, N1 kategorisi) içinde** sıfır ve düşük emisyonlu araçların payına ilişkin hedefler belirlenmiştir.

Teklifin kapsamına KOBİ'ler tarafından tescil edilen kurumsal araçlar ve ağır vasıtalar (kamyonlar) dahil edilmemiştir. Kamyon filolarındaki sıfır ve düşük emisyonlu araç payını artırmaya yönelik olası önlemler, ağır vasıtalara yönelik CO₂ emisyon performans standartlarının revizyonu kapsamında ele alınacaktır.

Sıfır ve Düşük Emisyonlu Kurumsal Araç Payı Hedefleri

1 Ocak 2030'dan itibaren her takvim yılında **büyük işletmeler tarafından tescil edilen yeni kurumsal otomobil ve hafif ticari araçlar içinde (i) sıfır ve düşük emisyonlu araçların toplam payına ve (ii) sadece sıfır emisyonlu araçların payına ilişkin olarak Tüzük Ek'inde Tablo 1 ve 2'de belirlenen ulusal hedeflerin asgari düzeyde karşılanması** gerekmektedir.

Ulusal hedeflerin toplam etkisi itibarıyla, 2030 yılında otomobillerde %69 oranında sıfır ve düşük emisyonlu araç payına (bu payın asgari %45'inin sıfır emisyonlu olması) ve hafif ticari araçlarda %40 oranında sıfır ve düşük emisyonlu araç payına (bu payın asgari %36'sının sıfır emisyonlu olması) ulaşılması öngörülmektedir.

Kurumsal Araçlara Yönelik Mali Destek

Tüzük teklifi kapsamında, kurumsal araçlara sağlanan mali desteklerin dönüşümü hızlandıracak şekilde yeniden kurgulanması öngörülmektedir. Bu çerçevede üye devletler, **1 Ocak 2028'den**

İtibaren kurumsal otomobil ve hafif ticari araçlara yönelik destek politikalarını aşağıdaki esaslar doğrultusunda uygulayacaktır:

Finansal Desteğin Kısıtlanması: Fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak kaldırılmasına yönelik AB düzeyindeki hedeflerle uyumlu olarak, sıfır veya düşük emisyonlu olmayan kurumsal otomobil ve hafif ticari araçların satın alınması, kiralanması (leasing dâhil) veya işletilmesine ilişkin herhangi bir mali destek sağlanmayacaktır.

“AB’de üretilmiş” koşulu: **Kurumsal otomobil ve hafif ticari araçlara yönelik mali destek, yalnızca araçların “Avrupa Birliği’nde üretilmiş (Made in the European Union)” olması şartıyla sağlanacaktır.** Söz konusu şartın, AB içi değer zincirlerini güçlendirmesi, yerleşik tedarikçileri desteklemesi ve Birlik sanayisinin rekabetçiliğine katkı sunması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Komisyon, bir aracın “AB’de üretilmiş” sayılmasına ilişkin kriterlerin belirlenmesine yönelik metodolojiyi ortaya koymak üzere yetkilendirilecektir.

İzleme ve Raporlama

Ulusal Planlar: Üye devletlerin 28 Şubat 2028 tarihine kadar ve bu tarihten sonra iki yılda bir, Tüzüğün Ek’inde belirlenen ulusal hedeflere ulaşmak amacıyla uygulamakta olduğu ve uygulamayı planladığı tedbirleri açıklayan bir ulusal planı Komisyona sunması gerekecektir.

Yıllık Raporlama: Üye devletlerin ayrıca, 28 Şubat 2031 tarihine kadar ve bunu takiben her yıl, bir önceki takvim yılında kendi ülkesinde büyük işletmeler tarafından tescil edilen yeni kurumsal araçların toplam sayısını (otomobil ve hafif ticari olarak ayrıştırılmış şekilde) ve bu kategorilerin her birinde sıfır ve düşük emisyonlu araçların payını Komisyona bildirmesi gerekecektir.

Uygulamada Esneklik

Üye devletlere, bu Tüzükte belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla gerekli gördükleri her türlü tedbiri uygulama imkânı tanınmıştır. Bu kapsamda; daha elverişli yol kullanım ücretlendirmesi (geçiş/otoyol ücretleri) düzenlemeleri, sıfır ve düşük emisyonlu araçların kullanımını teşvik eden vergilendirme uygulamaları veya yürürlükteki devlet yardımı kurallarına tabi olmak kaydıyla diğer kamu destekleri, taksit ve çağrı üzerine taşımacılık (ride-hailing) gibi belirli yolcu taşımacılığı hizmetlerinin lisanslandırılmasında araç niteliğine ilişkin şartlar getirilmesi ile belirli noktalarda tahsisli şarj istasyonlarının sağlanması ya da otoparka öncelikli erişim gibi sıfır ve düşük emisyonlu araç kullanımını kolaylaştırıcı koşulların iyileştirilmesi gibi uygulamaların hayata geçirilebileceği belirtilmiştir.

Arz olunur.